

Raad voor
Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming

Aan:
de heer Sneller
de heer Six Dijkstra
de heer Boswijk

Datum 11 november 2024

E-mail advies@rsj.nl Ons kenmerk

Onderwerp Reactie naar aanleiding van Initiatiefwetsvoorstel "Herijking en verrijking van het strafrechtelijk sanctiestelsel met het oog op het terugdringen van de korte vrijheidsstraf"

Geachte heren,

Op 2 oktober jl. bracht u het initiatiefwetsvoorstel "Herijking en verrijking van het strafrechtelijke sanctiestelsel met het oog op het terugdringen van de korte vrijheidsstraf" via internet in openbare consultatie.

Het wetsvoorstel heeft betrekking op:

- de invoering van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf en als mogelijk alternatief voor vrijheidsstraffen tot en met zes maanden;
- de invoering van de vervangende taakstraf en vervangende elektronische detentie;
- verruiming van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen, en beperking van de mogelijkheden om een korte vrijheidsstraf op te leggen.

De Afdeling advisering van de RSJ (verder: de RSJ) heeft met belangstelling kennis genomen van de inhoud van dit initiatiefwetsvoorstel. Naar aanleiding van dit voorstel wil de RSJ enkele punten onder uw aandacht brengen.

Zoals u waarschijnlijk bekend is, heeft de RSJ in de afgelopen jaren meerdere keren gewezen op de mogelijkheid van elektronische detentie. Dit geldt met name voor het advies over Korte detenties dat de RSJ in oktober 2021 uitbracht.¹ In dit advies concludeert de RSJ dat korte detenties weinig effectief en/of betekenisvol zijn en dat tijdens een korte detentie de mogelijkheden voor gedragsverandering en re-integratie zeer beperkt zijn. Daar komt bij dat ook een korte vrijheidsstraf tot detentieschade kan leiden, door onder meer het (mogelijke)

¹ RSJ, *Korte detenties nader bekeken; Minder korte detenties en meer betekenisvolle alternatieven*, Den Haag: RSJ 2021.

verlies van een baan, inkomen en huisvesting. Om die reden is de RSJ voorstander van het verminderen van het aantal korte detenties.

De RSJ doet in dat advies een aantal aanbevelingen, waarvan het advies om elektronische detentie in te voeren als zelfstandige hoofdstraf er één is. Tevens beveelt de RSJ aan om naast de mogelijkheid van de vervangende hechtenis ook de mogelijkheid van de vervangende taakstraf in de wet op te nemen, en het taakstrafverbod te heroverwegen.

De RSJ merkt op dat u in het initiatiefwetsvoorstel refereert aan het advies 'Korte detenties' en constateert met genoegen dat de hierboven genoemde elementen uit het RSJ-advies ook voorkomen in het wetsvoorstel.

Daarnaast heeft de RSJ in april 2024, in zijn advies naar aanleiding van capaciteitsproblemen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen², andermaal aanbevolen het taakstrafverbod te heroverwegen en elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf in het sanctiestelsel in te voeren.

Momenteel is de RSJ bezig is met de voorbereiding van een door het ministerie van JenV gevraagd advies over de toepassing van elektronische monitoring bij jeugdigen. In dit advies zal de RSJ bezien welke mogelijkheden er zijn om elektronische monitoring bij jeugdige justitiabelen toe te passen. Het gaat hierbij zowel om de voorkant van het strafproces (denk aan schorsing van de voorlopige hechtenis) als de tenuitvoerlegging van straffen. In het advies zal worden nagegaan voor welke doelgroepen dit geschikt is, en hoe elektronische monitoring het beste kan worden gecombineerd met begeleiding, dagbesteding en zorg. Dit met het oog op een optimale re-integratie, en rekening houdend met de veiligheid van de maatschappij en de belangen van slachtoffers.

De RSJ is benieuwd naar de verdere ontwikkelingen rondom het initiatiefwetsvoorstel. De RSJ ziet in de toepassing van elektronische middelen zoals elektronische detentie, een kans om de negatieve bijwerkingen van vrijheidsbeneming te beperken. Bovendien ziet de RSJ de invoering van elektronische detentie als één van de noodzakelijke stappen om de huidige en vermoedelijk langdurige capaciteitsproblemen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen het hoofd te bieden.

Met vriendelijke groet,
namens de Afdeling advisering van de RSJ,

Algemeen voorzitter

² RSJ, *Advies Regeling tot wijziging Regeling tijdelijk verlaten inrichting in verband met capaciteitsproblemen binnen het gevangeniswezen*, Den Haag: RSJ 2024.

